

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
AVUKAT HAKLARI MERKEZİ
YÖNERGESİ

AMAC

Madde 1 – Bu yönerge; Türkiye Barolar Birliği Avukat Hakları Merkezi'nin ve Merkez Yürütme Kurulu'nun görev, yetki ve sorumlulukları ile temel çalışma usullerini belirlemek amacıyla Türkiye Barolar Birliği Çalışma ve Danışma Kurulları Temel Yönergesi'ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Bu yönerge;

- Meslektaşların haklarına ilişkin olarak Baroların çalışmalarını ortak bir amaca ulaşacak şekilde tasarlayıp, mesleğin gelişmesini sağlamak, mesleğin ve meslektaşların genel menfaatlerinin, meslek etiğinin, düzen ve geleneklerinin korunması,
- Demokratik, laik, sosyal, hukuk devleti anlayışı bağlamında; Atatürk devrim ve ilkeleri, yargı bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü ve evrensel hukuk ilkeleri çerçevesinde bağımsız savunma erkinin korunması,
- Mesleğe ve meslektaşlara yönelik hak ihlallerinin tespiti, takibi, arşivlenmesi ve önlenmesi hususlarında her türlü girişimin yapılması,
- Meslektaşlık bilinci ve meslektaş dayanışması çerçevesinde kolektif bir hareket kültürü ile mesleğin onurunun ve saygınlığının korunması için görev alacak meslektaşların çalışma esaslarının belirlenmesi,
- Merkez ve Meclis görev tanımları kapsamında kalan her türlü görevlendirmelerin aksamadan yürütülmesi, Merkez ve Meclis görevlerinin denetlenmesi,
- Mesleki eğitim faaliyetleri düzenlenmesi, planlanması ve ihtiyaç doğrultusunda çalışma grupları oluşturulması,
- Meslektaşların mesleki faaliyetlerini; 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, Avukatların Rolüne Dair Temel Prensipler (Havana Kuralları), Avrupa Konseyi Avukatlık Mesleğinin İcrasındaki Özgürlükler Hakkında 9 Numaralı Tavsiye Kararı, Birleşmiş Milletler Yargı Bağımsızlığı Temel Prensipleri, Uluslararası Avukatlar Birliği Moréla Şartı, 21. Yüzyılda Avukatlık Meslek Kurallarına Dair Turin İlkeleri, Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Meslek Kuralları, sair mevzuat ve evrensel hukuk ilkeleri çerçevesinde hukuka ve yasalara uygun şekilde özgürce gerçekleştirebilmelerine yönelik çalışma, ilke ve yöntemlerin belirlenmesi amacıyla düzenlenmiştir.

KAPSAM

Madde 2 – Bu yönerge; TBB Yönetim Kurulu kararı ile kurulan Avukat Hakları Merkezi ile Yürütme Kurulu'nun çalışma ve görevlendirme usul ve esaslarını kapsar.

TANIMLAR

Madde 3 – Bu yönergede;

- a) **TBB** : Türkiye Barolar Birliği'ni,
- b) **Başkan** : TBB Başkanı'nı,
- c) **Yönetim** : TBB Yönetim Kurulu'nu,
- d) **Koordinatör Üye** : Merkez faaliyetleri ile ilgili iletişim ve iş birliğini sağlayan görevli TBB Yönetim Kurulu Üyesi'ni,
- e) **Merkez** : TBB'de kendine ayrılmış bir yeri, kendine tahsis edilmiş personeli ve TBB'nin bütçesinde giderler bölümünde ayrı bir faslı bulunan Avukat Hakları Merkezi'ni,
- f) **Baro Avukat Hakları Merkezi** : Barolardaki Avukat Hakları Merkezi, Komisyonu veya Kurulunu,
- g) **Yürütme Kurulu** : TBB Yönetimince atanan, en az yedi en fazla on beş üyeden oluşan Merkez yürütme organını,
- h) **Merkez Sözcüsü** : Yürütme Kurulu'nun kendi içerisinde seçeceği temsilciyi,
- i) **Merkez Sekreteri** : Yürütme Kurulu'nun kendi içerisinde seçeceği genel sekreteri,
- j) **Yürütme Kurulu Toplantısı** : Haftada bir kez gerçekleştirilecek olağan merkez toplantısını,
- k) **Merkez Toplantısı** : İl Barolarının temsilcileri ile altı ayda bir gerçekleştirilecek olağan merkez toplantısını,
- l) **Bölge Toplantısı** : İl Barolarının buldukları coğrafi bölge esasına göre üç ayda bir gerçekleştirecekleri olağan bölgesel toplantıyı,

- m) **Temsilciler Kurulu** : İl Barolarının buldukları coğrafi bölge esasına göre yapılacak Bölge Toplantısında seçecekleri yedi bölge temsilcisinden ve Merkez Yürütme Kurulu üyelerinden oluşacak kurulu,
- n) **Çalışma Grubu** : Merkez faaliyetleri kapsamında oluşturulan çalışma birimini,
- o) **Çalışma Grubu Sözcüsü** : Merkez bünyesinde oluşturulan çalışma gruplarının faaliyetleri ile ilgili Koordinatör Üye'ye ve Merkez Yürütme Kurulu'na bilgilendirme yapmak üzere görevlendirilen çalışma grubu üyesini,
- p) **Raportör** : Merkez ya da Çalışma Grubu faaliyetlerini raporlamak üzere Merkez Yürütme Kurulu tarafından belirlenerek görevlendirilen kişiyi,
- q) **Meslektaş** : Başvuru yapan avukat ya da stajyer avukatı, ifade eder.

KOORDİNATÖR YÖNETİM KURULU ÜYESİ

Madde 4 – Avukat Hakları Merkezi Koordinatör Yönetim Kurulu Üyesi; TBB Yönetim Kurulu Üyeleri arasından, Yönetim Kurulu kararı ile ve Yönetim Kurulunun görev süresi ile sınırlı olmak üzere görevlendirilir. Koordinatör Üye; merkez toplantılarına katılır ve Merkez Sözcü'sünün olmadığı hallerde toplantıyı yönetir.

Koordinatör Üye; Merkez ve Yürütme Kurulu'nun faaliyetleri ile TBB tüzel kişiliği arasında iletişim ve iş birliğini sağlar, merkezden gelen talep ve raporları TBB Genel Sekreterine elektronik belge yönetim sistemi ile gerekli gördüğü hallerde kendi görüşünü de belirtmek suretiyle iletir.

AVUKAT HAKLARI MERKEZİ

Madde 5 – Türkiye Barolar Birliği Avukat Hakları Merkezi; Merkez Yürütme Kurulu üyeleri haricinde 81 ilden Barolar tarafından önerilen birer Baro Yönetim Kurulu üyesi ve birer Avukat Hakları Merkezi temsilcisinden oluşur. Önerilecek Baro Yönetim Kurulu üyesi Avukat Hakları Merkezi Koordinatörü, Avukat Hakları Merkezi temsilcisi ise Baro Avukat Hakları Merkezi Başkanıdır. Merkezin görev süresi, TBB Yönetim Kurulunun görev süresi ile sınırlıdır. Yeni Yönetim tarafından yeni merkez oluşturulana kadar, önceki merkez üyelerinin görevi devam eder.

Merkez her yıl Ocak ve Temmuz aylarında olacak şekilde altı ayda bir, Ankara'da, üye sayısının en az 1/3'ü ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Karar alma aşamasında oylarda eşitlik bulunması halinde öncelikle ikinci bir oylama yapılır, eşitlik devam ederse oturum başkanının bulunduğu tarafın oyu üstün tutulur.

Merkez toplantıları fiziki olarak, fiziken katılamayacak olanlar yönünden çevrimiçi araçlar kullanılarak yapılır. Merkez üyelerinin toplantılara katılımı zorunludur. Toplantıya katılamayacak üye mazeretini toplantıdan önce Merkez Sekreterine bildirir. Toplantıların usul ve yöntemi Merkez Yürütme Kurulu tarafından belirlenerek, TBB tarafından toplantı tarihinden 15 gün önce toplantı gündemi ile birlikte İl Barolarına yazılı olarak bildirilir.

Merkez; TBB ve Yürütme Kurulu'nun avukatlık mesleği ve avukat hakları programının oluşturulması, uygulanması, arşivlenmesi konularında her ilde temsil edilmesini sağlayan en geniş katımlı icrai organdır.

Merkez üyeleri, Yürütme Kurulunun görevlendirmesi halinde mensubu bulunduğu baronun ilinde TBB Avukat Hakları Merkezi adına da temsilci olarak görev alırlar.

Merkez üyelerinin herhangi bir sebeple görevden ayrılmaları halinde; ayrılan üyenin İl Barosu Avukat Hakları Merkezi Başkanı olması durumunda ilgili İl Barosunun Avukat Hakları Merkezinin, İl Barosu Avukat Hakları Merkezi Koordinatörü olması durumunda ise ilgili İl Barosunun Yönetim Kurulunun kendi iç yönergeleri uyarınca belirleyecekleri üye, ayrılan üyenin ayrıldığı tarihten itibaren en geç on beş gün içerisinde İl Barosu tarafından TBB'ye yazılı olarak önerilir. İl Barosunun bildirimine müteakip ilk TBB Yönetim Kurulu toplantısında bu konuda karar alınır. İl Barosunu temsilen yeni merkez üyesi görevlendirilse dahi, eski merkez üyesi üzerindeki görevler ve hukuksal sorumluluklar ile TBB Yönetim Kurulu'nun ve ilgili Merkezin görevli eski ya da yeni üyesinden rapor ve bilgi belge talep yetkisi devam eder.

YÜRÜTME KURULU

Madde 6 – Yürütme Kurulu; TBB Yönetim Kurulu tarafından ve Yönetim görev süresi ile sınırlı olmak üzere atanan yürütme organıdır. Yürütme Kurulu üyeleri Merkez üyelerinden ve bu alanda çalışma yapan avukatlar ve akademisyenler arasından atanır. Yeni Yönetim tarafından yeni merkez oluşturulana kadar, önceki merkez üyelerinin görevi devam eder. TBB Yönetim Kurulu, ihtiyaç ve/veya talep halinde TBB Çalışma ve Danışma Kurulları Temel Yönergesi uyarınca en az yedi ve en fazla on beş üyeden oluşan Yürütme Kurulu üyelerini değiştirebilir.

Yürütme Kurulu, ayda bir gün üye sayısının en az 1/2'si ile toplanır. Yürütme Kurulu toplantıları fiziki olarak, fiziken katılamayacak olanlar yönünden çevrimiçi araçlar kullanılarak yapılır. Yürütme Kurulu üyelerinin toplantılara katılımı zorunludur. Toplantıya katılamayacak üye mazeretini toplantıdan önce Merkez Sekreterine bildirir. Toplantının usulü, tarihi ve yeri Yürütme Kurulu tarafından bir önceki toplantı esnasında belirlenir ve Merkez Sözcüsü tarafından duyurulur. Üst üste dört toplantıya mazeretsiz ya da her halükârda üst üste altı toplantıya ya da görev süresi içerisinde toplamda on beş toplantıya katılmayan Yürütme Kurulu üyesinin toplantılara katılım durumu ile ilgili Merkez Sözcüsü tarafından TBB Yönetim Kurulu'na rapor sunulur. TBB Çalışma ve Danışma Kurulları Temel Yönergesi'nin 9/B-3 maddesi uyarınca merkez faaliyetlerine katılım sağlamayan Yürütme Kurulu üyesi ile ilgili üyelikten çıkartma yetkisi TBB Yönetim Kurulu'na aittir.

Yürütme Kurulu içerisinde İletişim Koordinatörleri, Raporlama Koordinatörleri ve Proje Koordinatörleri olmak üzere görev dağılımı yapılarak iç işleyiş koordine edilir.

İletişim Koordinatörleri; Merkez üyeleri ile yazılı ve teknik iletişimin sağlanması ile toplantıların usulünün belirlenmesi, toplantıların sağlıklı ve etkin şekilde gerçekleştirilmesi görevlerini yürütür. Bölge Temsilcileri ve Merkez ile Yürütme Kurulu iletişimini sağlar.

Proje Koordinatörleri; mesleğe ve meslektaşlara yönelik hak ihlallerinin tespiti ve önlenmesine yönelik mevzuat geliştirme, çalıştay, seminer, atölye ve klinik çalışmaları düzenlenmesi ile görevlidirler.

Raporlama Koordinatörleri; TBB, Barolar ya da uluslararası hukuk kuruluşlarının talep ve ihtiyaçları doğrultusunda yürütülmesine karar verilen faaliyetlerin raporlanmasını, gerektiğinde çalıştay, seminer, atölye ve klinikler düzenlenerek belirlenen konu başlıklarına özel rapor oluşturulmasını sağlar.

Merkez Yürütme Kurulu aşağıda yazılı görevleri yerine getirir;

- a. Her yıl Nisan ve Eylül ayları olmak üzere yılda toplam iki defa Yönetim tarafından belirlenecek her sefer farklı bir coğrafi bölgedeki ilde gerçekleştirilecek Bölge Toplantıları çağrısını yapmak, gündemini belirlemek ve toplantılara gözlemci ve oturum yöneticisi sıfatı ile katılacak Yürütme Kurulu üyelerini görevlendirmek,
- b. Her yıl Ocak ve Temmuz aylarında yapılacak Merkez Toplantılarının çağrısını yapmak ve gündemini belirlemek,
- c. Merkez görevlendirmeleri ve başvurular ile ilgili Merkez üyelerinden rapor ya da bilgi talep etmek, evrak, rapor ve yazışmaları incelemek,
- d. Merkez eğitimlerinin içeriğini, müfredatını ve eğitmenlerini tespit ederek Koordinatör Üyenin onayına sunmak, gerektiğinde TBB ilgili organlarına ve barolara meslek içi eğitim içeriği oluşturmak, öneride bulunmak ve eğitici kadrosu desteği sunmak,
- e. Merkez üyeleri için meslek içi eğitim toplantıları düzenlemek,
- f. TBB'nin basılı ve görsel yayın faaliyetleri kapsamında ihtiyaç duyulması veya talep gelmesi halinde içerik üretmek veya derlemek,
- g. TBB Yönetim Kurulu görevlendirmelerini yerine getirmek.
- h. TBB Başkanı tarafından verilen görevleri yerine getirmek.

MERKEZ SÖZCÜSÜ

Madde 7 – Merkez Sözcüsü; merkezi temsil etmek üzere Yürütme Kurulu tarafından kendi içerisinde seçilir. Merkez sözcüsünün görev süresi bir yıldır.

Sözcü; Merkezi olağan ve olağanüstü gündem ile toplantıya çağırır ve oturumları yönetir.

Sözcü; Yürütme Kurulu içerisinde alınan karar ile görev dağılımları kapsamındaki merkez çalışma guruplarının koordinasyonu, işleyişi ve denetiminden sorumludur.

Sözcü, Merkez tarafından takip edilen dava ve görevlerin kaydının tutulması, raporlanması, arşivlenmesi ve TBB tarafından istihdam edilecek merkez personellerinin çalışmalarının denetlenmesinden Sekreter ile birlikte sorumludur.

MERKEZ SEKRETERİ

Madde 8 – Merkez Sekreteri; merkez iç işleyişinin sağlanması amacı ile Yürütme Kurulu tarafından kendi içerisinde seçilir. Sekreterin görev süresi bir yıldır.

Sekreter; Merkez'in iç işleyişi, görev dağılımları, çalışma gurupları, yazışmalar, raporlamalar, arşivleme ve TBB tarafından istihdam edilecek merkez personellerinin çalışmalarını konularında Sözcü ile birlikte koordineli olarak çalışır.

GÖREVLENDİRME

Madde 9 – Avukat Hakları Merkezi ve Yürütme Kurulu üyelerince üstlenilecek görevlerin öncelikli yasal dayanağı, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76. ve 109. maddeleri ile belirlenen genel ilkeler çerçevesinde; hukukun, insan hak ve özgürlüklerinin, demokrasinin ve Cumhuriyet'in temel değerlerinin korunması amacı ile aynı yasanın 110. maddesinin ilgili fıkraları kapsamında TBB Yönetim Kurulu tarafından alınan kararlardır.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 95/4. maddesi hükmü uyarınca alınmış Baro Yönetim Kurulu kararları, 97/4. maddesine göre yapılan Baro Başkanı görevlendirmeleri, 34. madde yollaması ile bağlayıcı Meslek

Kuralları, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 3. maddesi kapsamında üstlenilen görevler ve sair mevzuat hükümlerine dayanılarak mesleğin ve meslektaşların haklarının korunması yönünde faaliyetler yürütülür. Ayrıca işbu yönergenin Amaç kısmı Merkez çalışmalarında ilkesel olarak bağlayıcıdır.

GÖREVLENDİRME ESASLARI

Madde 10 – Avukat Hakları Merkezi; ilke olarak avukatların ya da stajyer avukatların ya da il barolarının ve il barolarının merkez görev alanındaki ilgili organlarının yazılı talepleri üzerine hazırlayacağı değerlendirmeyi TBB Yönetim Kurulu'na sunar. TBB Yönetim Kurulu kararı ve görevlendirmesi ile başvuru takibe alınır.

İl Barolarından gelen talepler öncelikle Merkez içinde değerlendirilir. İhtiyaç halinde doğrudan ilgili İl Temsilcisi Merkez Üyelerinden başvuru hakkında görüş istenir. İl temsilcisinden gelecek yazılı görüş doğrultusunda hazırlanacak Yürütme Kurulu raporu, başvuru evrakları ile birleştirilerek TBB Yönetim Kurulu'na yazılı olarak sunulur.

Acil durumlarda TBB Başkanı veya Koordinatör Üye'nin sözlü talebi ile görevlendirme yapmak üzere Yürütme Kurulu yetkilidir.

Her iki tarafı da meslektaş olan anlaşmazlıklar, disiplin hukukunun konusuna giren başvurular, başvuru meslektaşın talebinin incelenmesi sonrası mesleki faaliyet kapsamında olmadığı değerlendirilen başvurular ile ilgili Yürütme Kurulu'nun işlem yapma, görüş bildirme, dosya takip etme görev ve yetkisi yoktur. Bu başvurular gereğinin takdir ve ifası için TBB Yönetim Kurulu'na sunulur.

Avukat Hakları Merkezi ve Yürütme Kurulu tarafından takip edilecek görevler;

a. Meslektaşların ve baroların talebi veya Avukat Hakları Merkezinin önerisi üzerine avukatlık mesleğine ilişkin sistematik hak ihlali yaşanan ya da yaşanma olasılığı olan davalar için TBB Yönetim Kurulu kararı ile ve TBB tüzel kişiliği adına gözlem görevi tevdi edilir.

b. Meslektaşların ve baroların talebi veya Avukat Hakları Merkezinin önerisi üzerine avukatlık mesleğine yönelik hak ihlali kapsamında değerlendirilebilen her tür dava için TBB Yönetim Kurulu kararı ile ve TBB eliyle de takibin sağlanmasına yönelik olarak ve mesleki dayanışma kapsamında taraf meslektaş yanında vekillik ya da müdafilik görevleri verilir. Mesleki dayanışma kapsamında ifa edilecek bu görevler öncelikle TBB Hukuk Müşavirliğine tevdi edilir. Merkez üyesi il temsilcileri ile şayet gerekli görülüyor ise Yürütme Kurulu üyelerine, Hukuk Müşavirliğinde görevli avukat tarafından yetki belgesi düzenlenir.

c. Meslektaşların ve baroların talebi veya Avukat Hakları Merkezinin önerisi üzerine avukatlık mesleğine yönelik hak ihlali kapsamında değerlendirilebilen her tür davada TBB Yönetim Kurulu kararı ile ve TBB tüzel kişiliği adına vekillik ya da müdafilik görevleri TBB Yönetim Kurulu ya da Hukuk Müşavirliği eliyle yürütülür. TBB Yönetim Kurulu tarafından Merkez eli ile hukuksal sürecin takibi yönünde karar alınması halinde; TBB tüzel kişiliğini temsilen ifa edilecek bu görevler için öncelikle Merkez üyesi il temsilcilerine, şayet gerekli görülüyor ise Yürütme Kurulu üyelerine yetki belgesi düzenlenmek suretiyle görevlendirme yapılır.

MERKEZ GİDERLERİ

Madde 11 – TBB Yönetim Kurulu kararı ile yapılacak her türlü görevlendirmenin olağan giderleri ile ilgili belgelerin, görevin ifa edilmesini izleyen 15 gün içinde Yürütme Kurulu'na yazılı şekilde sunulması halinde görev masrafları ile ilgili alınacak Yürütme Kurulu kararı, TBB Yönetim Kurulu'na sunulur ve uygun görülmesi halinde görevlendirme giderleri TBB bütçesinden karşılanır.

Yönerge gereği yılda iki defa düzenlenen Avukat Hakları Merkezi olağan toplantısı ve yılda iki defa düzenlenen Bölge Toplantısı katılımcılarının giderleri temsilcisi oldukları il baroları tarafından karşılanır.

TBB tarafından merkez faaliyetlerinin yürütülmesi için istihdam edilecek personelin sayısı, çalışma esasları ve usulü TBB Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Yönerge uyarınca Hukuk Müşavirliği tarafından yetki belgesi verilmek suretiyle Merkez Üyelerine yapılacak görevlendirmeler bakımından üyelere ücret ödenmez.

TBB bütçesinden karşılanacak giderler;

a. Yönerge kapsamında yapılacak Yürütme Kurulu toplantılarına fiziki katılım sağlamak isteyen Yürütme Kurulu üyelerinin giderleri karşılanır.

b. İl baroları kanalıyla gelen ve devamında TBB aracılığı ile de ayrıca takip edilmesi yönünde TBB Yönetim Kurulu kararı ile Merkez temsilcisine verilen görevlerin giderleri karşılanır.

İTİRAZ HAKKI

Madde 12 - Avukat Hakları Merkezi ya da Merkez Yürütme Kurulu tarafından alınan kararlara karşı ilan, tebliğ ve tebellüğ tarihinden itibaren on beş gün içinde TBB Başkanlık Divanı nezdinde itiraz yolu açıktır.

UYGULAMA VE YÜRÜRLÜK

Madde 13 – Bu yönerge, TBB Yönetim Kurulu'nun 05/02/2022 tarih ve 2022/298 sayılı kararıyla kabul edilmiş olup, aynı gün yürürlüğe girmiştir.

Bu yönergenin yürürlüğe girmesi ile TBB Yönetim Kurulunca kabul edilip yürürlüğe konulan 26/10/2018 tarihli ve 2018/1262 sayılı yönerge yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu yönergenin hükümleri TBB Yönetim Kurulu tarafından yürütülür, yönergede hüküm bulunmayan hallerde; 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.